

Forholdstalsvalg, det kunne vi frit ordne, som vi ville. Det var det, som altsaa navnlig Ordføreren fremhævede, men det er en Misfortolkning af Grundlovens § 40, thi der staar om alle Valgene: „efter Reglerne for Forholdstalsvalg“, hvilket vi kun kunne indskrænke ved at sige: naturligvis kun, for saa vidt de ere anvendelige paa dem, for saa vidt de ere anvendelige, saa skulle de anvendes. Det er altsaa givet, at vi ikke have Frihed med Hensyn til Enkelvalg af Landstingsmænd til at ordne det, som vi ville. Vi skulle ordne det i Overensstemmelse med Reglerne for Forholdstalsvalg, for saa vidt vi kunne anvende dem derpaa, og de Regler føre for Enkelmandsvalg til en Afstemning og simpelt Flertal, der gør Udslaget.

Jeg vil her indskyde den Bemærkning, at jeg tror ogsaa, at det ærede 1ste Medlem for 7de Kreds (Madsen-Mygdal) egentlig burde give denne Opfattelse sin Tilslutning, efter hvad han tidligere har udtalt. I Landstingstidende for 1904—05, Sp. 73 siger det ærede Medlem netop: „Jeg skal kun gentage, at hvor der kun vælges een Valgmand, er almindeligt Flertal det samme som Forholdstal.“ Almindeligt Flertal efter de Regler, der følges ved Valg, er det simple Flertal og ingenlunde absolut Flertal, saa jeg antager, det ærede Medlem i saa Henseende maa være enig med mig med Hensyn til, hvad Forholdstalsvalgmaaden ved Enkelmandsvalg fører til.

Saa kan man sige: Men hvilken reel Betydning har det nu, om vi vælge det ene eller det andet? Ja, det har den Betydning, at i Kraft af Reglerne for Forholdstalsvalg er det simple Flertal af Valgmændene berettiget til at sætte sin Mand igennem. Det følger af Grundlovens Regel i § 40, i Forbindelse med Reglerne i Valglovens §§ 82—84 om, hvorledes Forholdstalsvalgmaaden gennemføres. Det simple Flertal har en Ret til at sige: Den Mand, der har faaet de fleste Stemmer, er valgt. Det er Følgen af Forholdstalsvalgmaaden, og det er netop i Strid dermed, naar man kræver absolut Flertal. Efter Forholdstalsvalgmaaden siger man ikke: Vi se først, hvem der har fuld Kvotient, og derefter, hvem der har mere end den halve Kvotient, og hvis saa ingen har det: Omvalg, indtil en naar det. Det gør man ikke, man tæller Stemmerne, som ere tilbage, og saa siger man: Den, der faar de fleste Stemmer, er valgt. Dette sidste undlader man at gennemføre med Hensyn til Enkelmandsvalg, og derved kommer Uover-

ensstemmelsen mellem Forholdstalsvalgmaaden og dette Valg frem. — Men saa er der endnu et. Foruden at man kræver det simple Flertals grundlovmæssige Ret, kræver man ogsaa dets grundlovmæssige Frihed, og det er en yderligere Krænkelse af, hvad Grundloven hjemler. Jeg skal ikke lægge afgørende Vægt paa Andræs Fortolkning af § 40, for Andræ stod jo i det hele taget overfor denne Grundlov fuldstændig afvisende. Han ansaa den jo for alt andet end heldig og var derfor naturligvis heller ikke saadan inde i den. Og heller ikke i § 40 havde han gransket saaledes, at man kan sige, at han havde anvendt, som det siges, sin eminenteste Tænkerevne paa den. Jeg skal blot nævne, at han f. Eks. troede at kunne fortolke Valgene af Landstingsmænd i § 40 som ogsaa omfattende Valget af Valgmænd, hvilket jo absolut er urigtigt. Derfor mener jeg, at han, som sagt, ikke har anvendt hele sin eminenteste Tænkerevne just paa § 40, saa at man ikke kan lægge afgørende Vægt paa hans Fortolkning af den. Men der var noget andet, han vidste, og det var, hvad der er Forholdstalsvalgmaadens Princip — det Princip, som det ærede 2det Medlem for 2den Kreds (P. G. C. Jensen) talte om. Det er det Princip, man paa en hensynsløs Maade har krænet netop i § 85. Der blev ført en Diskussion mellem Andræ og Madvig om, hvorledes man retteligen skulde benævne denne Valgmaade, som Andræ havde indført. Der var Tale om „proportionale Valg“, der var Tale om „Mindretalsvalg“, og der var Tale om „Forholdstalsvalg“. Men saa bemærkede Andræ: „Jeg skal blot berøre, at den Maade, hvorpaa jeg benævner denne Valgmaade i Modsætning til det ganske vist ikke kærlige Navn, hvormed man søgte at stemple den som Minoritetsvalg, stedsse har været som frit Valg“. Frit Valg! Det er Grundrættigheds, Vælgerne skulle frit kunne gruppere sig, og det Resultat, der kommer ud, det skal saa eventuelt gøre Udslaget. Altsaa frit Valg, det er Forholdstalsvalgmaadens Princip. Men hvorledes gik man nu frem i 1867? Ja, paa en aldeles naiv Maade viser man det klare, afgjorte Brud med dette Princip netop i Ordførers Udtalelse, idet han siger: „Hvor der kun er Spørgsmaal om et Enkelvalg, synes det dog naturligt, at Valgbehandlingen foregaar paa den Maade, at Stemmerne tvinges til at samle sig“. Se, det er denne Tvang, som man anvender, som er i absolut Strid med Reglerne om Forholdstalsvalgmaaden. Thi der er ikke Tale om Tvang ved For-